

PROCEDURY INTERWENCJI SZKOLNEJ w sytuacjach kryzysowych

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. — tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z) oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm.)

Zarządzenie Nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59)

1. Postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

- 1.1. Postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji, że **uczeń niepełnoletni używa alkoholu lub innych środków** w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- 1.2. W przypadku, gdy nauczyciel **podejrzewa**, że na terenie szkoły znajduje się **uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków**.
- 1.3. W przypadku, gdy nauczyciel **znajduje** na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem **narkotyk**.
- 1.4. W przypadku, gdy nauczyciel **podejrzewa**, że **uczeń posiada** przy sobie substancję przypominającą **narkotyk**.
- 1.5. **Postępowanie wobec ucznia — sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.**
- 1.6. **Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.**
- 1.7. **W przypadku agresywnego zachowania ucznia.**
- 1.8. **W przypadku podjęcia próby samobójczej przez ucznia.**

2. Pomocy **dziecku krzywdzonemu** – procedura ogólna.

Procedury zostały przyjęte Uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 1 grudnia 2005 roku, procedura została znowelizowana w 2018 roku.

1.1. W przypadku **uzyskania informacji, że uczeń niepełnoletni używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji**, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
- Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art.304 §2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

1.2. W przypadku, gdy **nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków**, powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji — decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
- Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu — odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych — na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
- Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o*

wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

1.3. W przypadku, gdy **nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk**, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły (#) wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

1.4. W przypadku, gdy **nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk**, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia — jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

1.5. Postępowanie wobec ucznia — **sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:**

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

1.6. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

1.7. W przypadku **agresywnego zachowania ucznia** należy podjąć następujące kroki:

- Rozdzielenie stron konfliktu, odizolowanie agresywnego ucznia. Przekazanie komunikatu, że nie wyraża się zgody na takie zachowanie.
- Ocena sytuacji.
- Niezwłoczne powiadomienie o sytuacji wychowawcy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.
- W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udzielenie pierwszej pomocy medycznej.
- Powiadomienie o sytuacji rodziców uczniów - sprawcy i ofiary.
- Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- Rozmowa interwencyjna z uczniem.
- Jeżeli nie jest możliwe uspokojenie ucznia - wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa rodziców/opiekunów ucznia do natychmiastowego przybycia do szkoły celem odebrania dziecka.
- Jeżeli w powyższym przypadku kontakt z rodzicami/opiekunami ucznia jest niemożliwy lub odmawiają oni odebrania dziecka ze szkoły, dyrektor szkoły może wezwać policję.
- Mediacja ze stronami konfliktu. Podjęcie działań wychowawczych oraz udzielenie pomocy pedagogicznej i psychologicznej.
- Ustalenie konsekwencji dla ucznia - sprawcy czynu – adekwatnie do przewinienia (zgodnie ze Statutem Szkoły).
- W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, pedagog szkolny lub dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny.

1.8. W przypadku **podjęcia próby samobójczej** przez ucznia należy:

- Ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia
- Nie pozostawiać ucznia samego
- Przeprowadzić ucznia w ustronne, bezpieczne miejsce
- Usunąć wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru
- Zebrać wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia
- Wezwać pomoc, jeśli potrzeba
- Towarzyszyć uczniowi- jesteś dla niego ważny
- Zawiadom dyrekcję szkoły- dyrekcja zawiadamia Wydział Edukacji UM
- Zawiadomić wychowawcę i członków SZK
- Powiadomić rodziców/ opiekunów prawnych
- Podjąć działania wspierające do momentu przyjazdu rodzica/opiekuna/odpowiednie służby
- Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi

2. Pomoc **dziecku krzywdzonemu** – procedura ogólna.

W przypadku pozyskania przez pracownika szkoły informacji o stosowaniu przemocy fizycznej bądź psychicznej w stosunku do dziecka należy podjąć następujące kroki:

- Powiadomić o tym wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Dokonać wstępnej diagnozy sytuacji dziecka, jego potrzeb i zasobu.
- W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka udzielić pierwszej pomocy medycznej.
- W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia Specjalistę do Spraw Nieletnich Komisariatu Rejonowego Policji.
- W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji wobec rodziny i że, możliwa jest współpraca z rodzicami na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny pedagog szkolny w porozumieniu z władzami szkoły zawiera kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny (szkoła podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny).
- Dyrektor szkoły wraz z pedagogiem szkolnym przypominają i informują rodziców powołując się na Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy na czym polega właściwie sprawowana władza rodzicielska.
- W przypadku gdy rodzice odrzucają współpracę pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia Specjalistę do Spraw Nieletnich Rejonowego Komisariatu Policji oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu rejonowego.
- Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Procedury obowiązują od 3 września 2018 r.